

Катерина Сергіївна ЗВЕРЄВА

доктор філософії з міжнародного права, старший викладач, Державний торговельно-економічний університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2539-7035>

e-mail: zvereva.kateryna@gmail.com

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ВІНАХОДІВ

У статті розглянуто основні міжнародні договори в зазначеній сфері, проаналізовано процедурні механізми подання патентних заявок, зокрема систему пріоритету, що дає заявникові змогу зберігати дату першої заявки під час подання документів у декількох країнах, а також проблематику гармонізації критеріїв патентоздатності й виключень з патентування. Особливу увагу приділено тлумаченню норм міжнародних договорів через прецедентну практику, що зокрема стосується визначення меж патентного захисту біотехнологічних винаходів та фармацевтичних препаратів. Наведено приклади судових рішень, які конкретизували застосування норм міжнародного патентного права, демонструючи як національні суди адаптують загальні положення договорів до особливостей правової системи окремих держав.

Ключові слова: патентне право, міжнародно-правова охорона, Паризька конвенція, РСТ, ТРІПС, Європейська патентна конвенція, судова практика, інновації

ВСТУП

Охорона винаходів традиційно здійснюється в межах національних правових систем, проте глобальний характер сучасних технологій вимагає узгоджених міжнародних підходів. Винахідник, який бажає захистити власний винахід у різних країнах, стикається з проблемою відсутності «світового патенту» – необхідно отримувати патентний захист окремо в кожній юрисдикції. Це породжує низку питань: як забезпечити мінімальні стандарти охорони в усьому світі; як спростити процедурні аспекти подання заявок на патент за кордоном; як узгодити відмінності у критеріях патентоздатності та виключеннях з патентування, а також як ефективно захищати права патентовласників на міжнародному рівні. Міжнародно-правову охорону винаходів покликано вирішити ці проблеми шляхом укладення багатосторонніх угод та створення механізмів співпраці між державами.

Водночас є виклики, пов'язані з балансом інтересів: стимулюванням інновацій і захистом прав винахідників, з одного боку, та забезпеченням суспільних інтересів (доступності технологій, охорони здоров'я, етики тощо) – з іншого. Не менш актуальною є проблема розподілу вигод від патентної охорони між розвиненими державами (де зосереджені основні правовласники) та країнами, що розвиваються, які прагнуть доступу до технологій. Відтак, постає необхідність комплексного міжнародно-правового механізму, який би встановлював спільні правила охорони винаходів та водночас залишав простір для гнучкості в особливих випадках.

Питання міжнародної охорони винаходів привертає значну увагу вітчизняних та зарубіжних дослідників, зокрема таких як С. Андрійченко, Є. Гарєєв, Д. Чибісов, І. Хоменко та ін.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною базою статті є поєднання загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Теоретичною основою дослідження слугували праці вітчизняних вчених, інформаційною базою дослідження стало національне й міжнародне законодавство. Автором у статті застосовано порівняльно-правовий метод, який дав можливість вивчення системи правової охорони винаходів,

метод реконструкції і порівняльний допомогли, що допомогли у відображенні рекомендацій для врегулювання ситуації, що досліджувалася.

МЕТА статті – дослідження міжнародно-правової охорони винаходів.

РЕЗУЛЬТАТИ

Сучасна міжнародна та європейська нормативно-правова база у сфері патентної охорони складається з кількох ключових договорів. Основи закладено ще Паризькою конвенцією про охорону промислової власності 1883 р. [2], що встановила принципи національного режиму та пріоритету. Пріоритетна система Паризької конвенції дозволяє заявникові протягом 12 місяців після подання першої заявки в одній країні подати заявку в інших державах-учасниках, зберігши дату пріоритету першої заявки. Цей механізм став першою формою міжнародної координації у патентній сфері, що повідомляє одночасне самостійне винахідництво в різних країнах та дає винахідникам час для розповсюдження захисту на інші ринки. Конвенція також проголосила незалежність патентів, згідно з якою наявність чи відсутність патенту в одній країні не впливає на рішення про патентування в інших країнах. Хоча Паризька конвенція не уніфікувала матеріальне патентне право (кожна країна зберегла свої критерії патентоздатності), вона створила фундамент для подальших домовленостей й нині діє більш ніж у 170 державах.

Наступним кроком стало укладення Договору про патентну кооперацію (Patent Cooperation Treaty, РСТ) 1970 р. [3]. РСТ запровадив процедуру подання єдиної «міжнародної» патентної заявки, яка має той самий ефект, що й національні заявки, одночасно в багатьох країнах-учасниках. Цей договір не встановлює єдиного патенту, але спрощує процедурні формальності: заявка проходить міжнародний пошук патентної інформації та, за бажанням заявника, попередню експертизу на патентоздатність. Результати міжнародного пошуку та експертизи враховуються національними відомствами під час розгляду заявки у т.зв. національній фазі. Так, РСТ скорочує дублювання зусиль винахідника і патентних відомств під час подання заявок у багатьох країнах, даючи 30 місяців від дати пріоритету для прийняття

рішення про вхід до національних фаз. Станом на сьогодні учасниками РСТ є понад 150 держав, включно з Україною. Договір про патентну кооперацію істотно полегшив отримання охорони винаходів на міжнародному рівні, знизивши витрати і адміністративне навантаження на заявників та сприяючи уніфікації вимог до оформлення заявок.

Найвагомішим актом гармонізації матеріального патентного права стала Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРИПС) 1994 р. [1], укладена в рамках Світової організації торгівлі (СОТ). Угода ТРИПС зобов'язала всі країни-члени СОТ запровадити мінімальні стандарти охорони винаходів. Зокрема, ст. 27 ТРИПС встановила, що патенти мають надаватися на всі винаходи, в усіх галузях технологій, за умови їхньої новизни, винахідницького рівня та промислової придатності [1]. Введено вимогу мінімального строку дії патенту – 20 років від дати подання заявки [1]. ТРИПС також обмежила можливі виключення: дозволено виключати з патентування лише деякі об'єкти, зокрема винаходи, комерційне застосування яких необхідно заборонити для охорони публічного порядку чи моралі (наприклад, методи клонування людини тощо), діагностичні, терапевтичні і хірургічні методи лікування людей або тварин, а також рослини і тварини, окрім мікроорганізмів (водночас держави повинні забезпечити охорону рослинних сортів через патенти або іншим спеціальним способом) [1]. Так, ТРИПС запровадила принцип технологічної нейтральності патентного права, вимагаючи від країн надавати охорону у всіх сферах технологій без дискримінації. Окрім матеріальних норм, ТРИПС встановила вимоги до засобів правового захисту і правозастосування: держави повинні забезпечити ефективні процедури проти порушень патентів, включаючи судові засоби й прикордонні заходи. Контроль за виконанням ТРИПС здійснюється через механізм врегулювання спорів СОТ. У разі невідповідності національного законодавства положенням Угоди держава може бути відповідачем у спорі, та за рішенням групи експертів і Апеляційного органу СОТ зобов'язана привести законодавство у відповідність або зазнати санкцій. Так, Угода ТРИПС надала нормам міжнародного патентного права обов'язкової сили, чого не було в попередніх конвенціях [8, с. 57].

На регіональному рівні важливим інструментом є Європейська патентна конвенція (ЄПК) 1973 р. [4]. Цей договір (Мюнхенська конвенція) створив Європейську патентну організацію (ЄПО) та об'єднану процедуру видачі патентів для країн-учасниць. Згідно з ЄПК винахідник може подати одну заявку до Європейського патентного відомства (ЄПВ) і пройти єдину експертизу на патентоздатність. У разі позитивного рішення ЄПВ видає європейський патент, який потім підлягає валідації в кожній вибраній країні-члені ЄПК і діє там як національний патент. Так, ЄПК забезпечує централізоване (одноразове) отримання патенту, що значно спрощує захист винаходів у Європі. Нині учасниками ЄПК є 38 держав включно як з членами ЄС, так і з іншими європейськими країнами (Великою Британією, Швецією, Туреччиною тощо). Важливо, що ЄПК уніфікувала матеріальні вимоги до патентоздатності: введено єдиний для всіх країн стандарт новизни, inventive step (винахідницького рівня) та промислової придатності;

визначено коло виключень (наприклад, відсутність патентоспроможності для винаходів, комерційне застосування яких суперечить публічному порядку чи моралі – ст. 53(a) ЄПК, для способів лікування людей і тварин – ст. 53(c) тощо). Так, Європейська патентна конвенція стала прикладом глибокої регіональної інтеграції патентного законодавства. В останні роки на базі ЄПК впроваджується система унітарного патенту ЄС та Єдиного патентного суду, що покликана надати патенту єдину дію на території багатьох держав ЄС і спростити вирішення спорів. Це свідчить про тенденцію до подальшої інтеграції у сфері охорони винаходів принаймні на регіональному рівні.

Окрім вказаних основоположних договорів, слід згадати й інші міжнародні акти, що доповнюють механізм охорони винаходів. До них належать Будапештський договір 1977 р. про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів (важливий для біотехнологічних патентів), Договір про патентне право 2000 р. (Patent Law Treaty), що спрощує формальні вимоги до патентних заявок, а також низка двосторонніх угод про взаємне визнання результатів патентної експертизи. Країни ЄС також мають власні регламенти, що стосуються патентних прав, наприклад Регламент ЄС про сертифікати додаткової охорони для медичних продуктів, що продовжує охорону фармацевтичних патентів після закінчення 20-річного терміну. В сукупності чинна нормативна база створює багаторівневу систему: глобальні мінімальні стандарти (ТРИПС), класичні універсальні принципи (Паризька конвенція), процедурні інструменти (РСТ) та регіональні механізми поглибленої інтеграції (ЄПК, патентна система ЄС).

Прецедентна практика міжнародних та національних судів відіграє вагомий роль у тлумаченні патентного законодавства і заповненні прогалин міжнародних договорів. Одним з показових прикладів є рішення Суду ЄС у справі C-34/10 *Brüstle v. Greenpeace* (2011) [10], що стосувалося патентоспроможності біотехнологічних винаходів, пов'язаних з ембріональними стовбуровими клітинами. Суд ЄС інтерпретував положення Директиви 98/44/ЄС (біотехнологічної директиви), яка імплементує морально-етичний виняток, та постановив, що поняття «людський ембріон» охоплює запліднену яйцеклітину з моменту запліднення та інші матеріали, здатні розвинути в людину. Відповідно використання ембріонів людини з комерційною або промисловою метою (наприклад, для отримання стовбурових клітин) суперечить публічному порядку і моралі, а винаходи, що передбачають знищення людських ембріонів, не можуть отримати патентну охорону в ЄС [10]. Це рішення встановило важливі орієнтири стосовно меж патентування у сфері біотехнологій і продемонструвало, як судова інстанція на рівні ЄС заповнює конкретним змістом загальні категорії на кшталт «моралі», згадані також у ст. 27 ТРИПС [6].

Іншим знаковим прикладом є справа *Novartis AG v. Union of India & Others* (2013), розглянута Верховним Судом Індії [11]. Фармацевтична компанія Novartis домогалася патенту в Індії на модифіковану форму відомого протиракового препарату імаїтиніб (торгова назва Gleevec/Glivec). Патент відхилено на підставі секції 3(d) індійського патентного закону – спеціального положення, що забороняє патентування нових форм відомих

речовин, якщо вони не демонструють «значного підвищення ефективності». Novartis стверджувала, що її нова кристалічна форма препарату має кращу біодоступність, але Суд встановив, що цього недостатньо для визнання «винаходу» – підвищення ефективності має стосуватися терапевтичного ефекту, а не лише покращених фізико-хімічних властивостей [11]. У квітні 2013 р. Верховний Суд відхилив апеляцію компанії, підтвердивши відмову в патенті. Це рішення стало віхою в контексті гнучкості ТРІПС: воно продемонструвало право країни впроваджувати суворіші критерії патентоздатності (для запобігання т.зв. «evergreening» – продовженню монополії через незначні зміни у відомому препараті) без порушення міжнародних зобов'язань. Справа Novartis викликала широкий резонанс, оскільки її сприйняли як перемогу принципу доступності ліків над комерційними інтересами патентовласників, і підтвердила, що положення ТРІПС дозволяють країнам захищати громадське здоров'я, застосовуючи свої критерії новизни та винахідницького рівня в розумних межах.

Варто згадати і судову практику США, яка вплинула на глобальну дискусію про патентування певних об'єктів. Наприклад, у справі *Association for Molecular Pathology v. Myriad Genetics* (2013) Верховний суд США постановив, що природні послідовності ДНК (зокрема гени BRCA1/2, пов'язані з ризиком раку) не підлягають патентуванню, оскільки є «продуктом природи», навіть якщо виділені з клітини [9, с. 532]. Натомість штучно синтезована комплементарна ДНК (сДНА) може бути визнана винаходом, бо не зустрічається в природі. Це рішення встановило межі патентування генетичних матеріалів у США і, хоча прямо не зобов'язує інші країни, стало орієнтиром у світовій практиці обговорення патентоспроможності біологічних об'єктів.

Судова практика також відіграє роль у визначенні сучасних викликів, пов'язаних з новітніми технологіями. Так, останнім часом у різних країнах розглядалися т.зв. «справи DABUS» стосовно патентних заявок, в яких винахідником вказано штучний інтелект (ШІ). Євро-пейське патентне відомство та суди США, Великої Британії, Німеччини й інших держав дійшли висновку, що винахідником може бути лише фізична особа, відмовивши у визнанні ШІ в якості винахідника [4]. Ці прецеденти підкреслюють, що міжнародні патентні норми (зокрема, визначення терміну «винахідник») поки що не адаптовано до таких радикально нових ситуацій, і правова спільнота лише починає шукати консолідовані підходи до них.

Є актуальні проблеми, які свідчать про необхідність подальшого вдосконалення міжнародного режиму. По-перше, залишаються розбіжності у підходах до патентоспроможності окремих об'єктів. Як показує досвід з біотехнологіями (рішення Суду ЄС у справі *Brüstle*) та фармацевтичними винаходами (справа *Novartis* в Індії), різні країни або об'єднання можуть по-різному визначати, що саме підлягає патентуванню, спираючись на власні суспільні цінності та потреби. ТРІПС встановлює лише загальні рамки і дозволяє певну гнучкість, що, з одного боку, є позитивним (дає змогу врахувати національні інтереси), а з іншого – призводить до фрагментації. По-друге, проблемою є забезпечення однаково ефективного правозастосування патентних прав. У різних державах рівень примусового захисту (енфорсменту)

може суттєво відрізнятись, навіть якщо закони формально гармонізовано. Деякі країни стикаються з браком інституційної спроможності (перевантажені патентні відомства, недостатній досвід суддів у сфері ІВ), що підриває ефективність охорони. По-третє, глобальна патентна система іноді критикується за неврахування інтересів країн, що розвиваються: підвищені стандарти охорони повинні супроводжуватися механізмами трансферу технологій і виключеннями для суспільно важливих сфер (охорони здоров'я, екології). Пандемія COVID-19 актуалізувала ці питання, що вилилося у дискусії про тимчасове призупинення дії патентів на вакцини та ліки (т.зв. «TRIPS waiver»), аби забезпечити рівний доступ до життєво необхідних розробок. Така дискусія свідчить про необхідність балансування між стимулюванням інновацій і глобальною справедливістю в розподілі їхніх результатів.

Серед можливих шляхів удосконалення міжнародно-правової охорони винаходів можна виділити такі. Гармонізація матеріального патентного права: подальші зусилля на рівні ВОІВ зі зближення критеріїв патентоздатності та винятків (наприклад, вироблення єдиних підходів до патентування програмного забезпечення, ШІ-винаходів, біотехнологій). Попередні спроби укласти універсальну угоду з матеріального патентного права (типу Договору про матеріальне патентне право) не реалізовано через розбіжності між країнами, проте поступова конвергенція практики через рішення судів та діяльність форумів типу Групи усуспільнення патентного права може закласти основу для майбутніх домовленостей. Зміцнення механізмів співпраці між патентними відомствами: розширення програм Patent Prosecution Highway, спільних пошуків та екзаменацій, що підвищить якість патентів і знизить витрати. Реформа системи патентної інформації і процедур: створення глобальних цифрових платформ для подання та відслідковування патентних заявок, що потенційно може привести у віддаленій перспективі до часткового взаємного визнання результатів експертизи. Баланс інтересів і гнучкості: вдосконалення правил застосування винятків з патентних прав – примусових ліцензій, виключень для наукових досліджень, положень про виснаження прав, – аби вони були чіткими і передбачуваними, що дасть країнам змогу легше застосовувати їх без порушення міжнародних зобов'язань.

Міжнародно-правова охорона винаходів є динамічною сферою, що реагує на розвиток технологій та зміну економічних реалій. Ефективність нинішньої системи багато в чому залежить від готовності держав співпрацювати у вдосконаленні правил і віднайдені справедливого балансу: між стимулюванням інноваційної діяльності (через надання патентних монополій) та забезпеченням суспільних інтересів в глобальному масштабі. Формування по-справжньому гармонізованої та справедливої патентної системи – процес поступовий; досвід показує, що кожен новий виклик (чи то біотехнології, чи ШІ) стає імпульсом для розвитку як національного, так і міжнародного патентного права. Механізми, закладені у Паризькій конвенції, РСТ, ТРІПС, ЄПК, показали свою затребуваність, і на їх основі можна будувати подальшу еволюцію системи охорони винаходів у міжнародному праві.

ВИСНОВКИ

Міжнародно-правова охорона винаходів демонструє складну систему, в якій окремі міжнародні договори та регіональні інструменти створюють рамки для забезпечення захисту винаходів у різних юрисдикціях. Виклад матеріалу свідчить про те, що історично сформовані механізми, зокрема Паризька конвенція, РСТ, ТРІПС та ЄПК, дають змогу визначити мінімальні стандарти охорони та спростити процедурні аспекти патентування. Отримані результати підтверджують можливість створення міжнародно-правових інструментів, які сприяють ефективній координації дій між державами у вирішенні питань, пов'язаних з патентоздатністю винаходів та забез-

печенням захисту патентовласників. Подальший розвиток міжнародного патентного права вимагає посилення співпраці між національними патентними системами, вдосконалення процедур подання заявок та гармонізації підходів до оцінювання винахідницького рівня й новизни. Ретельний аналіз судової практики показує, що застосування конкретних положень міжнародних договорів та адаптація національних критеріїв до сучасних викликів можуть забезпечити необхідний баланс між інтересами винахідників і суспільними потребами. Таке регулювання дасть змогу формувати більш передбачувану та прозору систему захисту винаходів у міжнародному праві.

Список використаних джерел

1. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності СОР; Угода, Міжнародний документ від 15.04.1994. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року Ліга Націй; Конвенція, Міжнародний документ від 20.03.1883. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text
3. Договір про патентну кооперацію від 19 червня 1970 року Міжнарод. союз патен. кооперації; Договір, Міжнародний документ від 19.06.1970. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_001#Text
4. Конвенція про видачу європейських патентів (Європейська патентна конвенція) від 5 жовтня 1973 р. URL: <https://www.epo.org/en/legal/epc>
5. Андрійченко С.С. Міжнародно-правова охорона винаходів у галузі біотехнології. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2020. №2. С. 178–184.
6. Василяко Р.О. Правові засади гармонізації законодавства України у сфері охорони біотехнологічних винаходів із правом ЄС. *Нове українське право*. 2024. Вип. 4. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/652/594>
7. Чибісов Д.М. Охорона прав інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11. Одеса, 2017. 20 с.
8. Matthews D. *Globalising Intellectual Property Rights: The TRIPS Agreement*. London, 2002. 216 p.
9. Taubman A. *The International Patent System and Biomedical Research: Reconciling Aspiration, Policy and Practice*. *AAPS Journal*. 2008. Vol. 10. № 4. pp. 526–536.
10. Case C-34/10 *Brüstle v. Greenpeace* (Judgment of the Court of Justice of the EU, 18 October 2011). Official Journal of the EU, 2011.
11. *Novartis AG v. Union of India & Others* (Supreme Court of India, Civil Appeal Nos. 2706-2716 of 2013, decision of 01.04.2013). Supreme Court Reports (India), 2013.

References

1. The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights; Agreement, International Document of 15.04.1994. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text
2. Paris Convention for the Protection of Industrial Property of March 20, 1883 League of Nations; Convention, International Document of March 20, 1883. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123#Text
3. Patent Cooperation Treaty of June 19, 1970 International Patent Cooperation Union; Treaty, International Document of June 19, 1970. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_001#Text
4. Convention on the Grant of European Patents (European Patent Convention) of 5 October 1973. URL: <https://www.epo.org/en/legal/epc>
5. Andriichenko S.S. International legal protection of inventions in the field of biotechnology. Bulletin of the Zaporizhzhia National University. Legal Sciences. 2020. No. 2. pp. 178–184.
6. Vasyliako R.O. Legal principles of harmonization of the legislation of Ukraine in the field of protection of biotechnological inventions with EU law. *New Ukrainian Law*, 2024. Issue 4. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/652/594>
7. Chybisov D.M. Protection of intellectual property rights within the framework of the World Trade Organization: author's abstract. diss. ... PhD in legal sciences: 12.00.11. Odessa, 2017. 20 p.
8. Matthews D. *Globalising Intellectual Property Rights: The TRIPS Agreement*. London, 2002. 216 p.
9. Taubman A. *The International Patent System and Biomedical Research: Reconciling Aspiration, Policy and Practice*. *AAPS Journal*. 2008. Vol. 10. № 4. pp. 526–536.
10. Case C-34/10 *Brüstle v. Greenpeace* (Judgment of the Court of Justice of the EU, 18 October 2011). Official Journal of the EU, 2011.
11. *Novartis AG v. Union of India & Others* (Supreme Court of India, Civil Appeal Nos. 2706-2716 of 2013, decision of 01.04.2013). Supreme Court Reports (India), 2013.

Kateryna ZVIERIEVA

PhD in International Law, Senior Lecturer, State University Of Trade And Economics

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2539-7035>

e-mail: zvereva.kateryna@gmail.com

INTERNATIONAL LEGAL PROTECTION OF INVENTIONS

The study of international legal protection of inventions is aimed at analyzing the regulatory framework that regulates the protection of inventions in various jurisdictions. The paper examines the main international treaties, in particular the Paris Convention for the Protection of Industrial Property, the Patent Cooperation Treaty, the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS) and the European Patent Convention, which form the legal basis for the protection of inventions. The procedural mechanisms for filing patent applications are analyzed, in particular the priority system that allows the applicant to retain the date of the first application when submitting documents in several countries, as well as the issue of harmonizing patentability criteria and exclusions from patenting. Special attention is paid to the interpretation of the norms of international treaties through case law, which in particular concerns the definition of the limits of patent protection for biotechnological inventions and pharmaceuticals. The author provides examples of court decisions that have specified the application of the norms of international patent law, demonstrating how national courts adapt the general provisions of treaties to the specifics of the legal systems of individual states. The study contains a comparative analysis of the experience of countries with developed patent systems and those that are improving their own protection mechanisms, which allows us to identify both common features and differences in the application of international norms. The author suggests specific ways to improve existing legal instruments by harmonizing substantive patent law, improving application procedures and strengthening cooperation between national patent offices. The proposed approaches are aimed at creating a more stable and predictable regime for the protection of inventions, which will contribute to the development of innovations and ensure an appropriate balance between the rights of inventors and public interests.

Keywords: patent law, international legal protection, Paris Convention, PCT, TRIPS, European Patent Convention, case law, innovations